

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cursus Biennalis Studii Canonici, Sive Succincta Et
Methodica Sacrorum Canonum Explanatio**

Engelhard, Johann Martin

Moguntiae, 1700

Titulus XVII. De Filiis Presbyterorum ordinandis vel non.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63255](#)

TITULUS XVII.

De Filiis Presbyterorum ordinandis
vel non.

QUÆRES 1. Quinam ob defectum natalium à sacris ordinibus & consequendis beneficiis repellantur? Respondeo omnes illegitimè nati, id est ex injustis nuptiis aut illicito coitu procreati, hi enim tanquam viles & infames personæ omni officio & dignitate Clericali reputantur indigni. duplex est autem illegitimorum differentia: alii enim sunt illegitimè nati à laicis; alii à Clericis in Sacris ordinibus constitutis, qui hoc titulo non nisi Presbyterorum insigniuntur. Sed tamen hi quam illi ab ordinibus & beneficiis arcuntur, nisi sublato defectu natalium, ex illegitimis legitimi evaserint.

QUÆRES 2. Quotuplex fit modus filios illegitimos legitimandi? Rsp. Triplex. Nimirum per subsequens matrimonium, per professiōnem religiosam; & per rescriptum sive dispensationem Pontificis. Per subsequens matrimonium legitimantur illi solum, inter quorum parentes, tempore conceptionis, nativitatis, vel etiam tempore intermedio potuit subsistere matrimonium, id est, qui uno ex assignatis tribus temporibus non erant canonice impediti ad contrahendum matrimonium, si enim ex post facto legitimè contrahant, filii antecedenter suscepiti legitimi fiunt. cap. 6. qui filii sint legitimi. l. fin. cod. de natur. lib. novell. 89. cap. 8. Per professionem religiosam impetrant restitucionem natalium, qui ingrediuntur religionem;

ingressus enim religionis, qui est, ut quidam asse-
runt, quasi alter baptismus, hunc operatur effe-
ctum, quod non obstante natalium vitio possit
illegitimi ad sacros ordines promoveri. intellige si
professionem emiserint; quia ante emissam pro-
fessionem nemo censemur religiosus. *can. i. dist. 56.*
cap. i. b. t. Per rescriptum Pontificis legitimantur
illi, cum quibus dispensat Pontifex, ut non ob-
stante originis vitio, cum cæteris legitimè natis ad
sacros valeant ordines aspirare. *cap. i. b. t. in 6.*

O B H I C I E S Illegitimi qui in congregatio-
ne canonica regulariter vivunt, ad ordines legi-
mati sunt. *cap. i. b. t.* Tales autem sunt noviti eti-
amsi professionem, nondum emiserint; ergo ante
emissam professionem legitimantur ingredientes
religionem. *Resp. Concessa major.* Nego min.
Sensus enim citati textus est, quod non tantum
monachi, sed etiam clerici sive canonici regulares
ab irregularitate defectu natalium contraria per
emissam in religione professionem liberentur, ut
colligitur ex *cit. can. i. dist. 56.* ex illis verbis nisi
aut in cœnobis aut in canonis religiosè probati, fuerint
conversati. *Pyrrh. b. t. n. 6.*

QUÆRES 3. Quænam inter dictos
legitimandi modos sit differentia. Respond.
Hanc esse differentiam quod legitimati per sub-
sequens matrimonium omnium omnino bene-
ficiorum & dignitatum capaces fiant, non aliter
ac si legitimè nati fuissent, solo Cardinalatu exce-
pto, à quo Sixtus V. eos speciali constitutione re-
movit, quam refert *Barbos. in cit. cap. 6. num. 24.*
Non ita legitimati per rescriptum Pontificis, aut
professionem religiosam. Hæc enim legitimatio
est

est strictè interpretationis, adeò ut si quis ad beneficium legitimatus fuerit, ad dignitates non censatur legitimatus, nisi id in rescripto specialiter fuerit expressum *cap. ult. h. t.* Similiter & professio religiosa illegitimos non habilitat nisi ad ordines suscipiendos tantum, non ad consequendas prælaturas. *cit. cap. i.*

QUÆRES 4. Quinam sint deterioris conditionis, illegitimi laicorum, an filii Presbyterorum? Respond. Filij Presbyterorum; nam illegitimi laicorum, si per dispensationem Pontificis vitiola natalium conditio sublata fuerit, in quacunque ecclesiâ beneficiari possunt; non autem filii Presbyterorum, illi enim etiam legitimati, nullum omnino beneficium, in ecclesiâ in quâ patres ipsorum quomodocunque beneficiati fuerunt, obtinere possunt. *Trid. sess. 25. c. 15. de reform.* quod ipsum statuit Clemens VII. per specialem bullam quæ incipit *ad Canonum conditorem publicata. Anno 1533.* Rationem disparitatis reddit *Trident. loc. cit.* ut paternæ incontinentiæ memoria à locis Deo sacratissimè arceatur, & evitetur omnis species hæreditariæ successionis.

OBJICES 1. Filius Presbiteri illegitimus non solum in ecclesiâ patris sui beneficium obtinere, sed & in eodem beneficio mediatè potest succedere. *cap. 7. h. t.* ergo prior conclusio non est vera. Resp. Potest succedere de Jure decretalium Concordio, Jure Tridentini Nego. Per Tridentinum igitur, quod est jus novissimum, Juri communi hoc in passu, est derogatum.

OBJICES 2. Filius Clerici succedit patri suo etiam in eodem beneficio, videlicet medi-

atè, cap. 13. § 17. b.t. ergò multò magis poterit aliud beneficium in eādem ecclesiā possidere. Resp. dist. anteced. Filius clericī legitimus succedit patri suo mediatè in eodem beneficio Concedo, illegitimus Nego anteced. & conseq. quod ut intelligas,

QUÆRES 5. In quotuplici differentiâ sint filij Presbyterorum? Resp. In triplici. Videlice: 1. *Legitimi*, qui ex matrimonio justo, in quo parentes eorum ante Presbyteratum vixerunt, progeniti sunt. 2. *Illegitimi*, quos patris in SS. Ordinibus constituti effusa libido in lucem produxit, qui proindè spuriis, ex incestu, damnatoque coitum natis comparantur; cùm nefas sit patrem divino cultui mancipatum, rem exercere venereum, ac illicitos quærere coitus, can. 2. § 5. dist. 82. § dist. 83. per totum. 3. *Legitimati*, qui quidem à patre Presbytero extra justas nuptias sunt progeniti, rescripto tamen Pontificis legitimationem sunt consecuti. videndum igitur nunc qualiter hi ad beneficia admittantur; quâ in re opus est distinctione. vel enim sunt legitimi, vel illegitimi, vel legitimati? Si legitimi, vel sunt filii Episcoporum, vel inferiorum Clericorum. si fuerint filii Clericorum, vel quærunt beneficia in ecclesiis, in quibus eorum patres simpliciter sunt præbendati, vel cuius de facto rectores sunt, vel fuerunt, idque vel mediatè, vel immediate. si patres eorum mediate ecclesiæ præfuerint, beneficiari possunt, non autem si immediate. cap. 10. & 11. b.t. Si autem mediatè tantum videlicet interpositâ aliâ personâ ecclesiæ præfuerint; vel simpliciter tantum sint aut fuerint beneficiati, tunc cessante ratione prohibitionis, promoveri possunt. cap. 14. b.t. Si fuerint filij

filiij Episcoporum, in quacunque ecclesiâ, etiam in iis quibus patres eorum de facto præsunt beneficiari possunt, modò aliud non obstat impedimentum canonicum *cap. 12. b. t.* Filij Clericorum illegitimi eatenus à beneficiis & ordinibus excluduntur, ut si vitia parentum sequi videantur, nequidem cum iis dispensari possit. Legitimi ad beneficia admittuntur, non autem ad dignitates, ut dixi superius; quia legitimi assimulantur medicatis à vulnere, in quibus semper remanent aliquæ cicatrices. Licet enim litteras legitimacionis habeant de facto tamen infames manent; infamibus autem portæ dignitatum patere non debent. *cap. infamibus. dereg. jur. in 6.*

QUÆRES 6. An defecitus natalium obstat etiam fœminis ad Abbatias & Prioratus cœhendis? *Resp.* Affirmat. Ratio est quod lex pœnalis loquens de masculis etiam fœminas comprehendat, ut notat Decius in *I. fœmine II. ff. de reg. jur. præser-*tim si sit eadem ratio prohibitionis, uti in casu præsenti.

QUÆRES 7. An pater filio illegitimo in ecclesiâ vel beneficio succedere possit? *Resp.* Affirmat. Ratio est, quod institutio patris in beneficio filij non ita repræsentet successionem hæreditariam, nec tantoperè excitet incontinentiæ memoriam; unde etiam casu quo pater & filius in eadem ecclesiâ præbendati essent, non patrem sed filium ad dimissionem beneficii obligare voluit Tridentinum *sess. 25. cap. 15. de reform.*

QUÆRES 8. An igitur adeptio beneficij in Ecclesiâ paternâ sit ipso jure nulla? *Resp.* Negative; sed si quis illegitimus contrà prohibitionem

cōnc. h̄j beneficium obtinuerit, illud inſrà spatium
trimestre resignando aut permutando dimittet, n̄i
laplo trimestri tali beneficio ipso jure privatus exi-
stere velit. *Trid. loco citato.*

O B J I C T I E S. Culpa parentum non debet no-
cere filiis *Can. 3. 4. 6. & alii dist. 56.* quia nasci de
adulterio, non est culpa illius qui nascitur, sed illius
qui generat; ut inquit S. Hieronymus *Can. 5. dist. 56.*
quod ipsum expressa Dei verba docent. *Ezech. 18.*
Filius non portabit iniq̄uitatem patrū. Ergo male re-
jiciuntur à beneficijs filii Presbyterorum illegitimis.
Relp. Delicta parentum non imputantur filiis
quoad culpam, s̄apīus autem quoad pēnam. ut
ex *Deuter cap. 5.* patet, ubi Deus minatur, quod de-
lictū patrum reddere velit super filios usque in ter-
tiam & quartam generationem.

TITULUS XVIII.

De.

Servis non ordinandis & eorum Manumissione.

QUÆR E S 1. Quid sit servitus? Respond.
Servitus est duplex, alia rerum, alia perso-
narum. Servitus rerum est jus in re alte-
rius, ad utilitatem prædit, seu rei nostraræ, vel per-
sonæ constitutum. *I. quoties 15. ff de servit.* Servitus
per sonarum de qua in præsenti quæstio est; defini-
tur constitutio juris gentium quâ quis dominio
alterius contra naturam, id est, contra jus naturale
permisivum, quo omnes nascuntur liberi, subjici-
tur.